

Zofia Zaron
Polska
Instytut Polonistyki Szosowanej
Uniwersytet Warszawski
Warszawa

PF 2013 (LXIV,1): 403-410

Syntactic Requirements of Personal Names in {SNO}

Wymagania składniowe nazw osobowych w {SNO}

Słowa kluczowe: wymagania składniowe, konotacja, referencja, struktura komunikatywna wypowiedzi, nazwa osobowa

Keywords: syntactic requirements, connotation, reference, communicative structure of an utterance, personal name

Summary

Dla każdej nazwy osobowej pierwotne są te użycia, w których występuje ona w funkcji orzeczenia jako orzecznik (czyli w funkcji predykatywnej). Inaczej mówiąc: każda nazwa osobowa pierwotnie służy przede wszystkim przypisaniu komuś właściwości bycia kimś, np. {On jest nauczycielem}.

Liczne nazwy osobowe otwierają prawostronnie "puste miejsca" (wymagają uzupełnienia składniowego), np. {On jest nauczycielem matematyki}. W literaturze przedmiotu zjawisko to występuje (obok wspomnianego "wymagania składniowego") pod różnymi nazwami: konotacji, walencji czy kompletywności.

Pospolite nazwy osobowe prymarnie są predykatywne, jednak ich drugim, równorzędnym w stosunku do pierwszego rodzajem wymagań jest referencjalność (wyznaczoność). Przez referencję rozumiem takie użycie nazwy osobowej, aby służyła ona zarazem do powiedzenia, że ktoś jest kimś, i do wskazania na osobę lub grupę osób, którym ta właściwość została przypisana. W wypadku pospolitych nazw osobowych do tego celu służą m.in. imiona własne w postpozycji (po nazwie osobowej), zaimki oraz liczebniki w prepozycji (przed nazwą osobową), a także zmiana pozycji z pozycji przeznaczony dla dictum tematycznego na pozycję dla rematu wypowiedzi.